

**КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ЖИТОМИРСЬКА ФІЛІЯ**

МАТЕРІАЛИ

ІХ Міжнародної науково-практичної конференції

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

14 – 15 травня 2015 року

Житомир – 2015

Сковлюк Д. Ю.	
РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ У ФІНАНСУВАННІ ЗЕД УКРАЇНИ.....	83
Смирнов І. Г.	
МАРКЕТИНГ-МІКС СТАЛОГО ТУРИЗМУ ЯК ЧИННИК ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ НПП «СИНЕВИР»).....	85
Стахова О. О.	
ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ ЯК ВАЖЛИВА ПСИХОЛОГІЧНА ДЕТЕРМІНАНТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ Я-ПІДСТРУКТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	87
Тарнопольська О. Ю.	
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	89
Ткачук О. М.	
ВІДРОДЖЕННЯ ДУХОВНИХ ОСНОВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ.....	90
Філіпенко Т. В.	
СТАН І ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	92
Фриз І. В.	
РОЗВИТОК ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	94
Шарко М. В.	
СТРУКТУРНІЕ СООТНОШЕНІЯ В ДИНАМІКЕ ВЪЕЗДНОГО И ВЫЕЗДНОГО ТУРИЗМА В УКРАИНЕ: РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	95
Шиманська В. В.	
ІДЕНТИФІКАЦІЯ БАГАТОРІВНЕВОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ «BSC» – ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ.....	97
dr Maria Koniusz	
AGROTURYSTYKA JAKO FORMA AKTYWIZACJI TERENÓW WIEJSKICH.....	99

вимоги до сучасного духовного стану українського суспільства занадто оптимістичні. Але всі цивілізовані держави світу міцно стоять на позиціях традиційності освіти, в тому числі присутності її християнської компоненти, що є визначальним чинником виховання та удосконалення бізнес-культури в суспільстві.

Отже, відродження духовних принципів ведення підприємницької діяльності у конкурентоспроможному середовищі, орієнтація на них під час виховання людини (особливо студентської молоді) сприятиме в перспективі оздоровленню національної економіки та міждержавних бізнес-відносин, враховуючи процеси сучасної євроінтеграції.

Список використаної літератури

1. Ткачук О. М. Бізнес-культура [Текст]: навч. посіб. / Ткачук О. М.; Вінниц. торг.-екон. ін-т Київ.

нац. торг.-екон. ун-ту. – Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2013. – 204 с.

2. Впровадження міжнародного соціально-економічного досвіду в процесі духовного виховання студентської молоді [Текст] / В. Т. Сусіденко, О. М. Мороз, В. В. Репетацька. – Вінниця: Вінницький торговельно-економічний інститут, 2010. – 107 с.

3. Ткачук О. М. Управління розвитком підприємства в Україні / О. М. Ткачук, В. В. Турчак / Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2015. – № 1. – С. 56-64.

4. Формування економічного, морального і духовного потенціалу суспільства / О. М. Ткачук, Н. С. Назаренко // Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації: збірник наукових статей учасників 5-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції / ПНПУ ім. В. Г. Короленка. – Полтава: ТОВ «АСМІ». – С. 51-54.

УДК 339.98

Філіпенко Т. В.

д. держ. упр., професор,

Житомирський державний університет ім. Івана Франка

СТАН І ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Жодна з держав світу в сучасних умовах не може існувати відокремлено від інших країн та бути ізольованою від тих процесів, які відбуваються в регіоні або частині світу, де держава знаходиться. Значення зовнішньоекономічної діяльності в розвитку всіх країн постійно зростає. Тому глобалізація та інтернаціоналізація господарської діяльності є закономірним процесом з огляду на посилення взаємозалежності між країнами. Одночасно в умовах зростання та розширення сфер міжнародного обміну підвищується значення експортної та імпоротної безпеки країни.

Під експортною безпекою розуміється відповідність експорту національним інтересам України, забезпечення його раціональної товарної структури та географічної збалансованості, конкурентоспроможності, відсутності дискримінації на зовнішніх ринках та спрямованості на забезпечення високого рівня добробуту нації.

За даними Державної служби статистики України у 2014 р. зовнішньоторговельні операції проводились Україною з партнерами із 217 країн світу. Експорт товарів з України у 2014 р. в цілому становив 53913,5 млн. дол. США, імпорт – 54381,8 млн. дол. Порівняно із 2013 р. експорт скоротився на 13,5% (на 8392,4 млн. дол.), імпорт – на 28,3% (на 21452,8 млн. дол.). Негативне сальдо становило 468,3 млн. дол. (за 2013 р. – 13528,7 млн. дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту у 2014 р. склав 0,99 (за 2013 р. – 0,82) [1].

На географічну і товарну структуру зовнішньоторговельних операцій України в 2014 році суттєво вплинули анексія Криму і окупація частини території Донбасу, в наслідок чого товарообіг України перерозподілився між угрупованнями країн світу. Перше місце посіли країни ЄС – 35,5%, друге – 29%, країни СНД, країни Азії – 24% [2]. Країни ЄС зайняли перше місце, як в українському експорті, так і в імпорті товарів.

За підсумками 2014 року в торгівлі між країнами Росія залишається найбільшим торговельним партнером України, але за прогнозами в найближчій перспективі Росія вийде з переліку основних торговельних партнерів України [3].

За офіційними даними, металургія, сільське господарство, машинобудівна та хімічна промисловості дають понад 80% українського експорту товарів. Особливістю експортоорієнтованих галузей України є їх високий рівень залежності від кон'юнктурних коливань на світових ринках.

Для України характерні низькі показники експорту високотехнологічних товарів та послуг. Це відзеркалює недосконалу структуру конкурентних переваг української економіки, яка базується передусім на цінових факторах та порівняльних перевагах у вартості природних ресурсів та робочої сили. При цьому не використовуються належним чином наявні високотехнологічні можливості окремих галузей промисловості.

Розвиток виробництва товарів з високою доданою вартістю є головним пріоритетом у створенні бази для нарощування обсягів та поліпшення структури українського експорту в напрямі збільшення в ньому питомої ваги високотехнологічних товарів.

Експортна стратегія повинна розроблятися на основі глибокого аналізу кон'юнктури зовнішніх ринків, становища у вітчизняному виробництві, впливу факторів, які позначилися на обсягах та структурі експортної діяльності, визначення цілей, пріоритетів і напрямів розвитку експортного потенціалу.

Пріоритетом у розвитку експортного потенціалу повинно стати використання переваг тих виробництв, які мають передові технології та високий експортний потенціал, а саме: порошкова металургія, виробництво надтвердих матеріалів тощо. Значний експортний потенціал має також сільське господарство за умови його реформування, створення сучасної переробної промисловості, поліпшення умов зберігання продук-

ції тощо.

Стимулювання розвитку експорту та забезпечення експортної безпеки повинно включати насамперед економічні та організаційно-правові заходи.

Економічні заходи повинні полягати у забезпеченні:

- страхування експортних кредитів від комерційних та політичних ризиків;
- надання урядом гарантій щодо залучення кредитних ресурсів в експортоорієнтовані виробництва, запровадження спеціальної системи кредитування обігових коштів виробництв;
- надання державної фінансової підтримки експортерам промислової продукції;
- податкового заохочення експортерів (повернення податку на додану вартість у разі експорту продукції тощо);
- митно-тарифного стимулювання.

Серед організаційно-правових заходів доцільно виділити:

- вдосконалення правової бази розвитку експортної діяльності;
- створення системи зовнішньоторговельної інформації;
- державну підтримку просування української продукції на зовнішні ринки;
- організацію ефективної системи сертифікації експортної продукції;
- підвищення ролі зарубіжних українських представництв у дипломатичній підтримці ними важливих експортних операцій, попередніх маркетингових досліджень, зусиль щодо організації зарубіжних виставок, ярмарків тощо;
- проведення наукових досліджень у зовнішньоекономічній сфері, зокрема досліджень кон'юнктури товарів на зовнішніх ринках;
- підготовка кваліфікованих кадрів для діяльності в зовнішньоекономічній сфері;
- здійснення ефективного державного контролю за зовнішньоекономічними операціями з метою запобігання порушенням, збирання інформації про ділову репутацію та фінансове становище учасників зовнішньоекономічної діяльності, обмін нею з органами безпеки інших країн;
- створення та підтримка об'єднань експортерів, координація їх діяльності на зовнішніх ринках для ефективного використання кон'юнктури та дотримання правил конкуренції.

Суттєву роль у забезпеченні економічної безпеки України відіграє також імпортна безпека, що характеризується раціональною товарною та географічною збалансованістю імпорту, що позитивно впливає на розвиток національної економіки, захищає внутрішній ринок і національного товаровиробника, сприяє зміцненню конкурентоспроможності вітчизняної продукції та економічної незалежності України.

Оптимальний обсяг імпорту та його регіональний розподіл повинен визначатися для кожного виду товарної продукції з урахуванням найважливіших зовнішніх та внутрішніх факторів зовнішньоекономічної діяльності.

Для забезпечення імпоротної безпеки необхідно:

- привести товарну структуру імпорту у відповідність до потреб виходу національної економіки з кризи і, насамперед, з урахуванням вимоги захисту вітчизняного товаровиробника;

- здійснити структурну перебудову економіки України, зокрема, створювати замкнені цикли виробництва;

- розробити економічно обґрунтовану систему тарифного регулювання імпорту з метою насичення внутрішнього ринку необхідними товарами;

- здійснювати географічну диверсифікацію імпорту, особливо стратегічно важливих матеріалів і сировини з метою зменшення ресурсної, фінансової і технічної залежності від інших країн та створення умов для стабільного функціонування національної економіки;

- здійснювати імпорт дефіцитних сировинних ресурсів для збереження власних ресурсів;

- залучати передові технології для модернізації національного виробництва;

- здійснювати сертифікацію імпоротної продукції відповідно до норм міжнародної практики і національного законодавства з метою запобігання ввезенню в Україну екологічно небезпечної продукції;

- здійснювати за необхідністю односторонні обмеження імпорту з метою захисту вітчизняних товаровиробників та споживчого ринку;

- вдосконалити чинне законодавство для ефективного регулювання імпорту;

- законодавчо оформити внесення змін до переліку країн (убік їх зменшення), на які поширюється преференційний режим;

- розробити і прийняти антидемпінговий кодекс України з метою усунення інтервенціоністського імпортного постачання та запобігання матеріальним збиткам у національній промисловості.

Для України насамперед доцільно здійснювати імпорт таких передових технологій та продукції виробничого призначення, які будуть сприяти модернізації вітчизняної промисловості, заміні нераціонального імпорту і зростанню експорту готової продукції.

Отже, для забезпечення експортно-імпоротної безпеки України слід урахувати сучасне її становище у міжнародному розподілі праці, характер політичних відносин із деякими країнами та групами країн, а також тенденції розвитку сучасного світового господарства.

Список використаної літератури

1. Державна служба статистики України: Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Державна фіскальна служба України: Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua>

3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>

УДК 159.923(075.80+316.6